

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi T-540/22

Prantsuse Vabariik

versus

Ühtne Kriisilahendusnõukogu

Üldkohtu (kolmas koda laiendatud koosseisus) 10. juuli 2024. aasta otsus

Majandus- ja rahapoliitika – Pangandusliit – Krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute ühtne kriisilahenduskord – Määrus (EL) nr 806/2014 – Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue – Kriisilahendusnõukogu otsus erandit mitte teha – Kaebus kriisilahendusnõukogu apellatsioonikomisjonile – Rahuldamata jätmine – Tingimus, et puudub omavahendite kiire ülekandmise takistus – Kriisilahendusnõukogu kaalutlusruum – Õiguskindlus – Põhjendamiskohustus

1. *Majandus- ja rahapoliitika – Majanduspoliitika – Liidu finantssektori järelevalve – Krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavad usaldatavusnõuded – Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue (EMEE) – Taotlus vabastada EMEEst, mis on ette nähtud ettevõtjatele, kes ise ei ole kriisilahendussubjektid (sisemine EMEE) – Ühtse Kriisilahendusnõukogu (SRB) kaalutlusõigus – Sisemise EMEE muude funktsionaalsete asendajate analüüs – Tingimus, et puuduvad praegused või kavandatud olulised takistused omavahendite kiireks ülekandmiseks või kohustuste kiireks tagasimaksmiseks – Kriisilahendusnõukogu nõue, et selle tingimuse täitmiseks esitataks täiendav garantii – Lubatavus teatud tingimustel (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 806/2014, artikli 12g lõige 3 ja artikli 12h lõike 1 punkt c)*

(vt punktid 42, 43 ja 50)

2. *Majandus- ja rahapoliitika – Majanduspoliitika – Krediidiasutuste ja teatavate investeerimisühingute ühtne kriisilahenduskord – Ühtne Kriisilahendusnõukogu – Kriisilahendusnõukogu apellatsioonikomisjon – Kontrolli ulatus – Kriisilahendusnõukogule esitatud kaebuse väidete analüüs (Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 806/2014, artikli 85 lõiked 3 ja 4)*

(vt punkt 73)

3. *Majandus- ja rahapoliitika – Majanduspoliitika – Liidu finantssektori järelevalve – Krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavad usaldatavusnõuded – Omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue (EMEE) – EMEE eranditaotlus – Tingimus, et puuduvad praegused või kavandatud olulised takistused omavahendite kiireks*

*ülekanndmiseks või kohustuste kiireks tagasimaksmiseks – Ühtse Kriisilahendusnõukogu (SRB) kaalutusõigus normatiivsete kriteeriumide hindamisel – Õiguskindluse põhimõtte rikkumine – Puudumine
(Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus nr 806/2014, artikli 12h lõike 1 punkt c)*

(vt punktid 120 ja 121)

Kokkuvõte

Üldkohus jättis rahuldamata Prantsuse Vabariigi esitatud tühistamishagi Ühtse Kriisilahendusnõukogu (edaspidi „kriisilahendusnõukogu“) apellatsioonikomisjoni (edaspidi „apellatsioonikomisjon“) otsuse¹ peale, otsustades esimest korda apellatsioonikomisjoni otsuse üle, milles kontrolliti kriisilahendusnõukogu analüüsi seoses sellega, kuidas ta tegi kindlaks, kas pangandusgrupp vastab tingimustele, mis peavad olema täidetud, et ta vabastataks määruse nr 806/2014 artiklis 12h sätestatud omavahendite miinimumnõudest².

6. novembril 2020 esitas üks pangandusgrupp kriisilahendusnõukogule eranditaotluse seoses oma tütarettvõtjaga, kelle suhtes kohaldati määruse nr 806/2014 artikli 12g alusel individuaalselt omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet (edaspidi „EMEE“). Apellatsioonikomisjon, kellele Autorité de contrôle prudentiel et de résolution (usaldatavusnõuete järelevalve ja kriisilahenduse amet, Prantsusmaa; edaspidi „apellatsioonikomisjoni menetluse kaebaja“) esitas kaebuse kriisilahendusnõukogu otsuse peale, millega see taotlus jäeti rahuldamata³, jättis vaidlustatud otsusega selle kaebuse rahuldamata.

Üldkohtu hinnang

Esimesena, mis puudutab määruse nr 806/2014 artikli 12h lõike 1 (edaspidi „asjasse puutuv säte“) ulatust, siis tõdes Üldkohus kõigepealt grammatilisest tõlgendusest lähtudes, et selle määruse artikli 12h lõike 1 punkt c ei näe ette võimalust nõuda konkreetset garantiid selleks, et oleks täidetud tingimus, et puuduvad praegused või oodatavad olulised praktilised või õiguslikud takistused omavahendite kiirele ülekanndmisele või kohustuste tagasimaksmisele, samuti ei sisalda see sätet, mis keelaks kriisilahendusnõukogul nõuda selle kohta konkreetset garantiid.

Seejärel, lähtudes kontekstipõhisest tõlgendusest, täheldas ta, et määruse nr 806/2014 artiklis 12g on emarettvõtja ja tema tütarettvõtjate vaheliste tagatistega kaetud garantii nõue ette nähtud üksnes vahendina, mis võimaldab järgida sisemist EMEE-d, ning et sama määruse artiklis 12h ei ole – erinevalt seadusandja poolt direktiivis 2014/59⁴ ettenähtust – garantii tingimust erandi kontekstis ette nähtud. Niisiis ei saa asjasse puutuvas sättes ette nähtud erandi saamise võimalust

¹ Kriisilahendusnõukogu apellatsioonikomisjoni 8. juuni 2022. aasta otsus nr 3/2021, millega jäeti rahuldamata kaebus 4. novembri 2021. aasta otsuse SRB/EES/2021/44 peale, millega määratakse kindlaks omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõue (edaspidi „vaidlustatud otsus“).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT 2014, L 225, lk 1), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/877 (ELT 2019, L 150, lk 226).

³ Kriisilahendusnõukogu 4. novembri 2021. aasta otsus SRB/EES/2021/44.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT 2014, L 173, lk 190), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta direktiiviga (EL) 2019/879 (ELT 2019, L 150, lk 296).

mingil juhul seada sõltuvusse niisuguse tagatisega garantii esitamise nõudest, mis oleks sarnane sama määruse artikli 12g lõikes 3 ette nähtud garantiiga. Vastupidine tõlgendus viiks selleni, et asjasse puutuv säte kaotab oma soovitava toime ja seda sätet rikutaks oluliselt.

Seevastu leidis Üldkohus, et asjasse puutuva sätte kontekstipõhisest tõlgendusest ei saa järeldada, et garantii mainimata jätmine sättes, mis käsitleb sisemise EMEE eranditaotluse läbivaatamist⁵, takistab *ipso iure* kriisilahendusnõukogul kehtestada selle taotluse läbivaatamisel seda laadi nõuet. Niisiis, kuigi kriisilahendusnõukogu on kohustatud jätma eranditaotluse rahuldamata, kui üks asjasse puutuvas sättes ette nähtud kumulatiivsetest tingimustest ei ole täidetud, on tal vastupidi teatav kaalutusruum otsustamiseks, millistel asjaoludel on täidetud nendest tingimustest kolmas, nimelt see, mis käsitleb omavahendite kiire ülekandmise takistuse puudumist. Seega ei ole välistatud, et seda kaalutusruumi arvesse võttes võib kriisilahendusnõukogu põhjendatult nõuda garantiid – mis erineb määruse nr 806/2014 artikli 12g lõikes 3 sätestatust –, et vältida omavahendite kiire ülekandmise takistuse esinemist.

Lõpuks toonitas Üldkohus, et kui lähtuda asjasse puutuva sätte teleoloogilisest tõlgendusest, on määruse nr 806/2014 ja direktiivi 2014/59 peamine ühine eesmärk, mida seadusandja taotles, kui ta kohustas kõiki pangandusgrupi finantsinstitutsioone järgima EMEE'd, tagada tõhus kriisilahendus, millel oleks minimaalne negatiivne mõju reaalmajandusele, finantssüsteemile ja riigi rahandusele. Seega, kui kriisilahendusnõukogu vaatab läbi sisemise EMEE erandi taotlust, peab ta hindama, kas esineb muid meetmeid, mida saab käsitada sisemise EMEE funktsionaalsete asendajatena. Talle antud kaalutusruumi raames ei takista miski tal asumast seisukohale, et arvestades igale eranditaotlusele omaseid asjaolusid, on garantii vajalik selleks, et oleks täidetud omavahendite kiire ülekandmise takistuse puudumise tingimus. Seevastu ei ole tal lubatud nõuda garantiid, mis on laadilt sarnane määruse nr 806/2014 artikli 12g lõikes 3 ette nähtud garantiiga.

Sellega seoses täpsustas Üldkohus, et vaidlustatud otsusest ei nähtu seda, et kriisilahendusnõukogu oleks asjasse puutuvalt pangandusgrupilt nõudnud garantiid, mis vastab määruse nr 806/2014 artikli 12g lõikes 3 ette nähtud garantiile või on sellega sarnast laadi, ega üldsegi mitte seda, et apellatsioonikomisjon oleks kriisilahendusnõukogu sellise lähenemisega nõustunud.

Teisena, mis puudutab apellatsioonikomisjoni poolt ainult nende väidete analüüsimist, mis esitati talle, siis tuletas Üldkohus kõigepealt meelde, et määruse nr 806/2014 kohaselt⁶ võib iga füüsiline või juriidiline isik esitada apellatsioonikomisjonile kaebuse kriisilahendusnõukogu otsuse peale, et kaebuses esitatakse selle põhjendused ning et apellatsioonikomisjon teeb kaebuse kohta otsuse. Sellest tuleneb, et apellatsioonikomisjon analüüsib talle esitatud väiteid. Üldkohus lisas, et argumendid, mille apellatsioonikomisjoni menetluse kaebaja oma esimese väite põhjendamiseks esitas, ei puudutanud kriisilahendusnõukogu sisulisi hinnanguid 2014. ja 2015. aasta garantiide kohta, millele asjasse puutuv pangandusgrupp tugines väitmaks, et kapitali kiire ülekandmise takistuse puudumise tingimus oli täidetud. Nimelt rikkus kõnealuste argumentide kohaselt kriisilahendusnõukogu väidetavalt õigusnormi sellega, et ta ületas oma pädevust, kui ta kohaldas mehaaniliselt ja automaatselt tingimust, mida määruse nr 806/2014 artiklis 12h ei ole.

Seetõttu leidis Üldkohus, et apellatsioonikomisjoni ülesanne oli kontrollida, kas kriisilahendusnõukogu hinnang ei seisnenud 2014. ja 2015. aasta garantiide varjatud analüüsis *in abstracto*, vaid tegemist oli asjasse puutuva pangandusgrupi olukorra ja tema eranditaotluse põhjendamiseks esitatud garantiide usutava hindamisega *in concreto*, ning et

⁵ Nimelt määruse nr 806/2014 artikli 12h lõige 1.

⁶ Vt selle määruse artikli 85 lõiked 3 ja 4.

kriisilahendusnõukogu oli seega järginud oma kaalutusõiguse piire. Seetõttu lükkas Üldkohus tagasi etteheite, et apellatsioonikomisjoni menetluse kaebaja esitatud väited ja argumendid, mille kohaselt rikkus kriisilahendusnõukogu õigusnormi, kuna ta kohaldas vääralt asjasse puutuvat sätet ja ületas oma pädevuse piire, oleksid tingimata pidanud apellatsioonikomisjoni viima selle hindamiseni, kas kriisilahendusnõukogul oli juhtumi kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid arvestades õigus nõuda eraldi garantiid.

Viimasena täheldas Üldkohus õiguskindluse põhimõtte rikkumise kohta esiteks, et ei saa nõuda, et määruse nr 806/2014 artikli 12h lõike 1 punktis c peaks olema välja toodud erinevad konkretsed olukorrad, mil selles sättes ette nähtud tingimus on täidetud või mitte, kuna kõiki neid olukordi ei saa seadusandja ette kindlaks määrata. Nimelt ei ole võimalik loetleda näiteid omavahendite kiire ülekandmise takistuste kohta, nagu ka seadusandjalt ei saa nõuda, et loetelu kujul oleks välja toodud meetmed, mis tagavad nimetatud takistuste puudumise tingimuse täitmise. Teiseks ei ole õiguskindluse põhimõttega vastuolus see, et asjasse puutuvatel ametiasutustel on õigusnormides määratletud kriteeriumide kohaldamisel kaalutusruum. Käesolevas asjas ei tähenda aga asjaolu, et kriisilahendusnõukogul on kaalutusruum selle hindamisel, kas esineb omavahendite kiire ülekandmise takistus või kuidas see tingimus peab olema täidetud, seda, et rikutud on õiguskindluse põhimõtet.